

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1827/2019
05.02.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Гордана Нишевић Тадић, адвокат из ..., против туженог "ББ" ДОО са седиштем у ..., кога заступа Небојша В. Петровић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4051/18 од 30.11.2018. године, у седници одржаној 05.02.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4051/18 од 30.11.2018. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2933/17 од 24.05.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да се тужилац налази у радном односу на неодређено време код туженог од дана ступања на рад 18.07.2016. до 31.03.2017. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да му исплати на име увећане зараде за прековремени рад, ноћни рад, минули рад, рад на државни празник и путних трошкова за период од 01.08.2016. до 31.03.2017. године укупно 31.100,32 динара са затезном каматом на опредељене новчане износе од дана доспелости сваког до исплате, ближе описане у том делу изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да у његову корист изврши уплату разлике дужних доприноса ПИОЗ за период од 01.08.2016. до 31.03.2017. године. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4051/18 од 30.11.2018. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова поступка по жалби, као неосновани.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужилац је изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац има III степен стручне спреме, занимање аутомеханичар, и као лице које се стручно оспособљава закључио је са туженим уговор о стручном оспособљавању и усавршавању 18.07.2016. године. Чланом 1. уговора утврђено је да се уговор закључује ради стручног оспособљавања усавршавања и стицања посебних знања и вештина за самосталан рад на пословима физичко-техничког обезбеђења, за време утврђено посебним наставним планом и програмом стручног оспособљавања и усавршавања у укупном трајању од три месеца. Чланом 2. уговора утврђено је да је лице које се стручно оспособљава дужно да почне са оспособљавањем и усавршавањем 01.08.2016. године и да се исто заврши најкасније 31.10.2016. године. Чланом 4. утврђено је да за време стручног оспособљавања и усавршавања лице има право на новчану накнаду у износу од 121,00 динар нето по часу која се не сматра зарадом у смислу закона, као и друга права у складу са законом и општим актом послодавца, као и да се новчана накнада исплаћује до краја текућег месеца за претходни месец. Идентичан уговор (осим износа новчане накнаде у трећем уговору) парничне странке су закључиле 12.10.2016. године за период оспособљавања и усавршавања од 01.11.2016. до 31.01.2017. године и 26.12.2016. године за период 01.01.2017. до 31.03.2017. године. Из обрачуна накнаде по уговору о стручном усавршавању за месец март 2017. године утврђено је да је у том месецу за тужиоца обрачуната нето зарада у износу од 26.520,00 динара, у новембру месецу 2016. године у износу од 21.089,00 динара. Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке утврђена је разлика неисплаћене зараде на име прековременог рада, ноћног рада и рада у дане државног празника, разлика неисплаћених путних трошкова за период утужења од 01.08.2016. до 31.03.2017. године. Чланом 6. Правилника о организацији и систематизацији радних места са описом послова туженог од 15.01.2015. године прописано је да запослени који се налазе у радном односу као и запослени који се примају у радни однос могу обављати послове ако испуњавају тражене услове који су утврђени овим правилником. Под главом "опис послова" утврђено је да је за радна места службеник обезбеђења у сектору обезбеђења као услов за запослење предвиђен III и IV степен стручне спреме као и радно искуство до једне године.

Код овако утврђеног чињеничног стања правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев тужиоца.

Према члану 201. Закона о раду уговор о стручном оспособљавању може да се закључи ради обављања приправничког стажа односно полагања стручног испита, кад је то законом односно правилником предвиђено као посебан услов за самосталан рад у струци (став 1). Уговор о стручном усавршавању може да се закључи ради стручног усавршавања и стицања посебних знања и способности за рад у струци односно

обављања специјализације за време утврђено програмом усавршавања односно специјализације у складу са посебним прописом (став 2). Послодавац може лицу на стручном оспособљавању или усавршавању да обезбеди новчану накнаду и друга права у складу са законом, општим актом или уговором о стручном оспособљавању и усавршавању (став 3). Новчана накнада из става 3. овог члана не сматра се зарадом у смислу овог закона (став 4).

Имајући у виду законску регулативу наведеног уговора, у питању је уговор који се закључује ради стручног усавршавања и стицања посебних знања и способности за рад у струци, при чему је у питању рад ван радног односа. У конкретном случају, тужилац је закључио три уговора на периоде од по три месеца. Закључивање ових уговора није водило заснивању радног односа већ стицању посебних знања и способности за рад у струци што је између осталог и представљало каузу ових уговора. Имајући у виду да је тужилац код туженог радио по основу овако закључених уговора који нису основ за заснивање радног односа, то је такав његов тужбени захтев правилно одбијен.

Новчана накнада која је уговорена између парничних странака и коју је тужени исплаћивао тужиоцу, по закону нема карактер зараде. Наиме, Законом о раду прописано је да запослени имају право на зараду (члан 104), право на увећану зараду на име прековременог рада, ноћног рада, рада на дане државних празника (члан 108) и право на трошкове доласка и одласка са рада (члан 118). С обзиром да тужилац није имао статус запосленог код туженог, као и да је законом искључено право на зараду у случају уговора о стручном оспособљавању, правилно је одбијен захтев тужиоца за тражене накнаде за увећану зараду и трошкове превоза.

На основу члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић